

SOCIAL KRITIK nr. 123, 22. årgang 2010.
© Selskabet til Fremme af Social Debat

Redaktør: Benny Lihme / socialkritik@gmail.com
Temareaktion: Tine Bryld og Thorkild Høyer
Redaktionens adresse:
Social Kritik, Nansensgade 68 kld.
1366 Kbh. K
Tlf: 33 93 99 63
www.socialkritik.dk
Fax: 33 15 80 76

Betaling: Danske Bank
SWIFT-BIC: DABADKDK
IBAN: DK08 3000 0002 8025 62
Reg.nr.: 9570 Konto: 2 80 25 62

Abonnement: Kr. 400,-
Nummer 123: Kr. 150,-
www.socialkritik.dk/?nr=123

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse
eller mangfoldiggørelse af dette tidsskrift eller dele
heraf er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om
ophavsret.

Forsidecollage og grafisk tilrettelægning:
Susanne Whitta Jørgensen, Grafisk Himmel
Forsidefoto: Matilde Pink Jørgensen
Tryk: Narayana Press

Tidsskriftet Social Kritik udgives af foreningen
"Selskabet til fremme af Social Debat". Selskabet
blev stiftet d. 4. 5. 88., og har som formål at fremme
og deltage i den offentlige debat om sociale emner.
En af måderne hvorpå Selskabet realiserer formålet,
er at udgive dette tidsskrift. Selskabet og tidsskriftet
skal tjene som forbindelsesled mellem samfundsvi-
denskab, social forskning og den sociale praksis.
Foreningen og tidsskriftet skal holde sig fri af parti-
og fagforeningspolitiske interesser.

SOCIAL KRITIK's referencegruppe består af:
Flemming Balvig, Johs. Bertelsen, Nils Bredsdorff,
Ning de Coninck-Smith, Anders La Cour, Tine Rask
Eriksen, Anders Høg Hansen, Thorkild Høyer,
Ejler Johansen, Birgit Kirkebæk, Ida Koch,
Øjvind Larsen, Søren Magnussen, Beth Grothe
Nielsen, Birger Steen Nielsen, Henning Salling
Olesen, Benedicta Pécsell, Knud Erik Pedersen,
Annick Prieur, Flemming Røgilds, Lone Scocozza,
Ove Sernhede, Søren Smidt, Peter Scharff Smith,
Peter Thielst, Morten Thing, Jørn Vestergaard,
Joachim Wrang.

Hvordan og hvornår bliver noget til noget?
Jeg er ikke ude i et lomme filosofisk ærinde á la
den med, at kun lommeuld kommer af sig selv. Det er et
mere konkret-historisk spørgsmål foranlediget af dette
stærkt udvidede nummer af Social Kritik om forholdet
mellem Grønland og Danmark på visse ømme sociale og
retslige punkter.

Advokat Thorkild Høyer mente, at jeg skulle lave et
"Grønlandsnummer". Omend han nu tilbragte det meste
af sin tid i danske retssale, havde han tidligere bl.a.
været udsendt til Vietnam af Danida (2001-2004) som
leder af et retsligt reform program. Høyer havde ved et
par lejligheder snakket Grønland med Tine Bryld, som i
en årrække havde haft sin gang i Anstalten ved Her-
stedvester, hvor hun besøgte og snakkede med de forva-
rede grønlandere. Også i årene efter hendes bøger fra
1992, "Abel" og "De nederste i Herstedvester", havde
vakt stor opmærksomhed. Brylds både kærlige og vrede
engagement i Grønland, og ikke mindst svigtede grøn-
lændere som var samspilsramte i ordets alt for bogsta-
velige forstand, havde nogle år senere en ny artikulation
med bogen "I den bedste mening" (1998) om 22 grøn-
landske børns senere danske skæbne, efter de havde
været deltagere i et fordanskings eksperiment. Hun
havde nyt interview materiale, som viste, hvordan
50'ernes problemer med adoptioner, børnehjemsbørn og
familieplejer fortsatte i 60'erne.

Thorkild Høyer havde efterhånden som forsvarsadvo-
kat for grønlandske indsatte gjort sig så mange (dårlige)
erfaringer med ineffektive og retsUsikre sagsgange, at
han var parat til at publicere og dokumentere, hvor
ussel retssikkerheden og betingelserne i øvrigt var for
hans klienter.

Som redaktør lyttede jeg og sagde ja, I har jo begge

Foto:
Matilde Rink Jørgensen

INDHOLD

menneskerettigheder som et overordnet fokus, på forskellig men supplerende vis, hvorfor I hermed udnævnes til redaktører for et Grønlands nummer!

Et par år gik hvor jeg på skift stak til de to travle mennesker. Hvornår sker der noget – og sker der overhovedet noget?

Hvornår der sker noget er let at svare på: NU! Du sidder jo med et Grønlands nummer af Social Kritik i hånden. Hvordan det nærmere er gået til, er derimod ikke så let at svare på. Men pludselig var timingen der, hen ad vejen var ideen med særnummeret blevet luftet for centrale fagpersoner, som stimulerede processen. Der var noget at berette om forskellige "glemte folk", ja, det var nærmest en etisk fordring, at disse koloni- og postkolonitidens skeletter blev hevet ud af skabet. Ingen glemte folk og kolonihistorier her.

Ambitionerne voksede og tidsskriftets beskedne forenings økonomi kunne ikke matche det format, som projektet havde udviklet sig til. Når det hele så alligevel er blevet materialiseret, skyldes det en forfriskende imødekommenhed og anerkendelse af temaets vigtighed fra følgende fonde, som hermed takkes dybfølt:

VELUX FONDEN, TrygFonden, Kulturfonden Danmark-Grønland og Hotelejer Andreas Harboes Fond.

Benny Lihme, redaktør

Tine Bryld BEGYNDELSEN	6
---------------------------------	---

DET STORE EKSPERIMENT

Birgit Kirkebæk DE GODE VILJER	11
Benny Lihme KUNSTEN AT LYTTE	22
Tine Bryld "SÅDAN ER LIVET IKKE, MED DET LIV JEG HAR HAFT, DET MÅ JEG ERKENDE"	24
"JEG VIDSTE INTET, JEG VAR HELT PÅ BAR BUND"	30
FRA BØRNEHJEM TIL AT VÆRE MOR MED SEKS BØRN	34
"BØRNEHJEMSBØRNENE HAVDE NÆRMEST BEDRE VILKÅR END BYENS EGNE BORGERE"	37
"GLEMTE BØRN" TIL DANSKE ADOPTIVHJEM	39
LANDSHØVDINGENS BREV OM FORMIDLING AF ADOPTIONER	42

Gitte Trøndheim GRØNLANDSK ADOPTION – et vigtigt element i grønlandsk slægtskab	44
---	----

Tine Bryld HVEM ER MIN FAR?	51
--------------------------------------	----

Tida Ravn DANSKE FÆDRE – STÅ FREM!	53
---	----

Tine Bryld PRESSE OG POLITIKERE – i lyst og nød	56
--	----

ET LAND UDEN FÆNGSLER

Evy Frantzzen DE BORTDØMTE – et arkivstudie af grønlandske Herstedvesterfanger	63
--	----

Thorkild Høyer UD PÅ ISEN ELLER NED TIL DANMARK – grønlandere i fængsel på ubestemt tid i Danmark	88
--	----

Tine Bryld DA DE USYNLIGE BLEV SYNLIGE	96
---	----

Peter Sindal Lundsberg NOGLE BETRAGTNINGER OM RETSREFORMEN – set fra Grønland	100
---	-----

Leif Senholt RETSREFORMEN I GRØNLAND	105
---	-----

NEDSENDTE HANDICAPPEDE

Benny Lihme EN SÆR FORSORGSHISTORIE	110
--	-----

Stine Grønbæk Jensen "ER DER NOGLE ÅNDSSVAGE HER?"	112
---	-----

BOGANMELDELSER	129
----------------------	-----